

БЕКІТЕМІН

«Шұғыла» балалар мен жасөспірімдер
орталығының директорының м.а: Н.Мирамбек

« 12 » қыркүйек 2024 жыл

«Жас эколог» үйірмесінің жұмыс жоспары

МУҒАЛІМ: Хамитова А.А

2024-2025 оқу жылы

Мазмұны

I-бөлім Жалпы экология (8 сағат)

Кіріспе. Экология тарихы туралы түсінік.

Экологиялық зерттеу әдістері

II-бөлім Үй ауласындағы тіршілік (16 сағат)

Бізді қоршаған табиғи орта. Өсімдіктер мен жануарлардың маңызы. Қорғау шаралары. Үйдегі және ауладағы өсімдіктер мен жануарларды атап, олардың әрқайсысының табиғат пен адам үшін маңызын талдау.

III-бөлім Адам және табиғат (16 сағат)

Адам мен табиғат арасындағы байланыс. Табиғат кешендері.

Атмосфераның құрамы, қажеттілігі, тазалығы.

Табиғаттағы бөгде заттар, олардың зияны.

IV-бөлім Пайдалы және зиянды заттар мен ағза (12 сағат)

Қоқыс заттардың түрлерімен зияны.

Өндірістік, ауылшаруашылық қалдықтар.

Пайдалы және зиянды өсімдіктер мен жануарлар. Олардың табиғаттағы ролі.

Үйде, аулада, табиғатта кездесетін пайдалы және зиянды жануарлар мен құстарды анықтау

V-бөлім Табиғи қорлар және экология (6 сағат)

Табиғи қорлар және олардың адам үшін қажеттілігі

Су қорлары. Судың ластануы мен себептері. Қорғау шаралары.

Табиғат қорларын жіктей отырып, оларды қорғаудың қарапайым түрлерін таныстыру.

VI-бөлім Антропогендік іс-әрекеттер және табиғат (36 сағат)

Ауа райының өзгеруі

Парниктік эффект мәселесі

Қышқылдық жауын-шашан мәселесі

Жер ресурстарын пайдалануда адамзаттың әсері

Транспорттың қоршаған ортаға әсері

Антропогенез және оның әсері

Ядролық, радиоактивті зиянды заттар

VII-бөлім Экология және өлкетану бастауы (18 сағат)

Қостанай облысының экологиялық жағдайы. Облыстың экологиялық апат аймақтары.

Өлкеміздегі жер, су аттары. Жорық кезінде туындайтын апатты жағдайлардан сақтану және алдын-алу шаралары.

Өлкеміздің зиялы қауым өкілдері, табиғат қорғаушылары. Биология, география, экология ылымдарының саңылақтары.

VIII-бөлім Қостанай облысының аудандары (12 сағат)

Аудандар географиялық орналасуы, халқы өзіне тән экологиясы

Амангелді ауданы

Қостанай облысының әкімшілік-территориялық бөлінісі және халқы, тарихы. Экологиялық топтағы қызметтік міндеттер.

Түсінік хат

«А.Нұрманов атындағы жалпы білім беретін мектебіндегі», «Жас эколог» үйірмесінің бағдарламасы, бұл аудандық «Шұғыла» балалар мен жасөспірімдер шығармашылық орталығының қосымша білім беру бағдарламасының бірі. Елімізде соңғы жылдары туындап отырған экологиялық проблемалардың тек қана нарықтық-экономикалық факторларға ғана емес, әлеуметтік-экологиялық факторларға да тәуелді екенін көрсетіп отыр. Ең бастысы, экологиялық проблемаларды шешуде адамдардың санасын, психологиясын өзгертумен қатар жаңаша ойлауды қалыптастыру, табиғатқа деген көзқарасты экологияландыру мәселесі тұр. Осы бағытқа орай қазіргі таңда мектебімізде 2-8 сыныптар арасында «Жас эколог» үйірмесін ұйымдастыру маңызды. «Жас эколог» үйірмесі аптасына 4 сағат, жылына 144 сағат немесе аптасына 0,5 сағатқа жоспарланды. «Жас эколог» үйірмесінің күнтізбелік-тақырыптық жоспары ҚР Президенті Қ.К.Тоқаевтың өскелең ұрпаққа жүргізілетін экологиялық ағарту жұмыстары туралы берген тапсырмасына сәйкес «Рухани жаңғыру» бағдарламасы аясында азаматтарды экологиялық бағытта тәрбиелеудің кешенді іс-шаралары негізіне сүйене отырып жасақталды. Жоспар оқушылардың жас ерекшеліктері және жаратылыстау пәндерінен өтілетін тақырыптар мен байланысты құрылды.

Мақсаты: Мектеп оқушыларының өзіндік дамуын, ойлау қабілетін қалыптастырып, шығармашылық және интеллектуальдық мүмкіншілігі арқылы өзін-өзі тәрбиелеу қасиетін ашу. Азаматтық пен ұлтжандылыққа тәрбиелеу, туған өлкенің табиғатын аялауға, мәдени, рухани мұраларды танып білуге, сақтауға тарту, туған жеріміздегі танымал тұлғаларды дәріптеп, оларды үлгі тұту. Бос уақыттарын тиімді пайдаланып, салауатты өмір салтын ұстануды көздейді.

Өзінің мекен етіп отырған жерінің өткені мен бүгінгісіне көз жүгіртіп, тарихына сыр шертуге, ізденіс қабілеттірін дамытуға, қосымша мәліметтермен жұмыс істеуге дағдыланады. Өз елінің географиялық орнын, оның аумағын, шекаралас аудандарын әрбір адам баласы білуі қажет. Өйткені ол өзінің туған топырағы, мөлдір таза суы, ата-бабасы мекен еткен жері. Өз елінің патриоты болу, ақпараттық қоғамда қосымша әдебиеттермен жұмыс істеуді дамыту мақсаты болып отыр.

Міндеті: Әлеуметтік-педагогикалық: жеке тұлға қалыптастыру, «Кіші Отанына» деген сүйіспеншілік сезімін арттыру, өзінің туған өлкесі тарихына деген мақтаныш түйсігін, патриотизмді көтеру, мамандық таңдауға баулу (эколог, өлкетанушы, зерттеуші, жазушы, журналист т.б) Білімділік: өңірдің табиғат байлықтарын қорғау, қала мен жеке адамдар, тарихи тұлғалар туралы білімдерін кеңейту, іздестіру-зерттеу жұмысының негіздерін үйрету, өзіндік қорытынды, түйін жасауға баулу Танымдық: биогеографиялық ақпараттарды молынан қамту. Дамытушылық: туған өлкенің экологиясын, тарихын өз бетімен оқуға деген құлшынысын дамыту, оқушылардың шығармашылық қабілеттерін көтеру, экологиялық жорықтар мен жарыстарға қатысу арқылы шеберліктерін шыңдау.

Ұйымдастыру түрлері:

Дәріс, әңгіме, экскурсия, саяхат; кеңес; қызықты тұлғалармен кездесу; тарихи ойындар; викториналар; туған жер тарихына байланысты конференциялар; жобалық және зерттеушілік жұмыстармен айналысу, таңдалған тақырыптың нақты базасын құру; презентациялар мен слайд көріністер жасау, тарихи оқиғаларға байланысты очерктер мен шежірелер жинақтау

Жас эколог үйірмесінің жұмыс кестесі

Жылдық сағат саны	Айлық сағат саны	Апталық сағат саны	Апта күндері	
			Сейсенбі	Сәрсенбі
144	16	4	2	2

Жұмыс кестесі

Топ	Өткізілетін күндері	Уақыты	Апта (сағ)
Жас эколог	Сейсенбі	15.00-16.30	2
	Сәрсенбі	15.00-16.30	2

Бағдарламаны жүзеге асыру шарттары:

Бағдарламаны жүзеге асыруға қажетті оқу құралдары мен әдебиеттер қорын молайту;
 Балалардың ой-өрісін кеңету үшін театрларға, мұражайларға саяхат жасау;
 Ата-аналармен байланыстарды күшейту;
 Үйірмеде өткізілген бұқаралық іс шараларды өңдеп, бүктеме альбомдар дайындау, кітапша шығару;
 Техникалық құрал-жабдықтарды кеңінен пайдалану

Күтілетін нәтиже

Бағдарлама нәтижесінде оқушылардың бойында ата-бабаларымыздың сан ғасырлар бойы ұрпағына азық болған ақыл-кеңесі, өсиеттері, ұлттық рух, ұлттық мақтанышы, ұлттық намысы, ана тілі мен ұлттық мәдениеті қалыптасады. Инабатты, ел-жұртын, атамекенін сүйетін, салт-дәстүрін сыйлайтын, үлкенге құрмет, кішіге ізет көрсете алатын, нағыз ұлттық намысы жоғары азамат болып шығады.

Туған өлкеміздің табиғатын, тарихын толық сезініп, танып барып өз бетінше оқудың, зерттеудің қажеттілігін білуі, зерттеуді өз бетінше жалғастыруы, танымдық белсенділігінің жоғары деңгейге көтерілуі - Патриоттық, азаматтық және интернациональдық біліктілігінің толеранттық мәдени қарым-қатынасқа көтерілуі.

Оқу – тақырыптық жоспар.
1 оқу жылғы, I-топ
Барлығы – 144 сағат, аптасына 4 сағаттан

Барлығы – 144 сағат, аптасына 4 сағаттан							
«Жас эколог» үйірмесі 144 сағат							
Рет №	Сабақ №	Тақырыптар аты	Бар- лық сағат саны	Соның ішінде		Уақыты	Ескерту
				Теория- лық	Тәжірбие- лік		
I-бөлім Жалпы экология (8 сағат)							
1	1-4	Кіріспе.Экология тарихы туралы түсінік	4	4		17.09 18.09	
2	5-8	Экологиялық зерттеу әдістері	4	4		24.09 25.09	
II-бөлім Үй ауласындағы тіршілік (16 сағат)							
3	9-16	Бізді қоршаған табиғи орта. Өсімдіктер мен жануарлардың маңызы. Қорғау шаралары	8	4	4	01.10 02.10 08.10 09.10	
4	17-24	Үйдегі және ауладағы өсімдіктер мен жануарларды атап, олардың әрқайсысының табиғат пен адам үшін маңызын талдау.	4	4	4	15.10 16.10	
5	25-32	Бөлме өсімдіктері	4	2	2	22.10 23.10	
III-бөлім Адам және табиғат (16 сағат)							
6	33-36	Адам мен табиғат арасындағы байланыс. Табиғат кешендері.	8	4	4	29.10 30.10 05.11 06.11	
7	37-40	Атмосфераның құрамы, қажеттілігі, тазалығы.	4	4		12.11 13.11	
8	41-44	Табиғаттағы бөгде заттар, олардың зияны.	4	2	2	19.11 20.11	
IV-бөлім Пайдалы және зиянды заттар мен ағза (12 сағат)							
9	45-48	Қоқыс заттардың түрлерімен зияны.	4	2	2	26.11 27.11	
10	49-50	Өндірістік, ауылшаруашылық қалдықтар.	4	2	2	03.12 04.12	
11	51-52	Пайдалы және зиянды өсімдіктер	2	2		10.12	

		мен жануарлар. Олардың табиғаттағы ролі.					
12	53-56	Үйде, аулада, табиғатта кездесетін пайдалы және зиянды жануарлар мен құстарды анықтау	2	2		11.12	
V-бөлім Табиғи қорлар және экология (6 сағат)							
13	57-62	Табиғи қорлар және олардың адам үшін қажеттілігі	4	2	2	17.12 18.12	
14	63-66	Су қорлары. Судың ластануы мен себептері. Қорғау шаралары.	6	4	2	24.12 25.12 14.01.	
15	67-70	Табиғат қорларын жіктей отырып, оларды қорғаудың қарапайым түрлерін таныстыру.	4	2	2	15.01 21.01	
VI-бөлім Антропогендік іс-әрекеттер және табиғат (36 сағат)							
16	71-74	Ауа райының өзгеруі	4	2	2	22.01 28.01	
17	75-78	Қышқылдық жауын-шашан мәселесі	4	4		29.01 04.02	
18	79-84	Жер ресурстарын пайдалануда адамзаттың әсері	6	2	4	05.02 11.02 12.02	
19	85-90	Транспорттың қоршаған ортаға әсері	6	4	2	18.02 19.02 25.02	
20	91-96	Антропогенез және оның әсері	6	2	4	26.02 04.03 05.03	
21	97-102	Ядролық, радиоактивті зиянды заттар	6	4	2	11.03 12.03 18.03	
VII-бөлім Экология және өлкетану бастауы (18 сағат)							
22	103-108	Қостанай облысының экологиялық жағдайы. Облыстың экологиялық апат аймақтары.	6	4	2	19.03 01.04 02.04	
23	109-114	Өлкеміздегі жер, су аттары. Жорық кезінде туындайтын апатты жағдайлардан сақтану және алдын-алу шаралары.	6	4	2	08.04 09.04 15.04	
24	115-120	Өлкеміздің зиялы қауым өкілдері, табиғат қорғаушылары. Биология, география, экология ғылымдарының саңылақтары.	6	2	4	16.04 22.04 23.04	

VIII-бөлім Қостанай облысының аудандары (12 сағат)							
25	121-126	Аудандар географиялық орналасуы, халқы өзіне тән экологиясы	6	4	2	29.04 30.04 29.04	
26	127-132	Амангелді ауданы	4	2	2	06.05 06.05	07.05
27	133-138	Қостанай облысының әкімшілік-территориялық бөлінісі және халқы, тарихы..	2		2	13.05	
28	139-144	Экологиялық топтағы қызметтік міндеттер	6	3	3	14.05 20.05 21.05	

Жас эколог үйірмесінің жұмыс кестесі

Жылдық сағат саны	Айлық сағат саны	Апталық сағат саны	Апта күндері		
			сейсенбі	сәрсенбі	жұма
216		6	2	2	2

Жұмыс кестесі

Топ	Өткізілетін күндері	уақыты	Апта (сағ)
Жас эколог	Сейсенбі	16.35-18.00	2
	Сәрсенбі	16.35-18.00	2
	Жұма	15.00-16.30	2

Бағдарламаны жүзеге асыру шарттары:

Бағдарламаны жүзеге асыруға қажетті оқу құралдары мен әдебиеттер қорын молайту;
 Балалардың ой-өрісін кеңету үшін театрларға, мұражайларға саяхат жасау;
 Ата-аналармен байланыстарды күшейту;
 Үйірмеде өткізілген бұқаралық іс шараларды өңдеп, бүктеме альбомдар дайындау, кітапша шығару;
 Техникалық құрал-жабдықтарды кеңінен пайдалану

Күтілетін нәтиже

Бағдарлама нәтижесінде оқушылардың бойында ата-бабаларымыздың сан ғасырлар бойы ұрпағына азық болған ақыл-кеңесі, өсиеттері, ұлттық рух, ұлттық мақтанышы, ұлттық намысы, ана тілі мен ұлттық мәдениеті қалыптасады. Инабатты, ел-жұртын, атамекенін сүйетін, салт-дәстүрін сыйлайтын, үлкенге құрмет, кішіге ізет көрсете алатын, нағыз ұлттық намысы жоғары азамат болып шығады.

Туған өлкеміздің табиғатын, тарихын толық сезініп, танып барып өз бетінше оқудың, зерттеудің қажеттілігін білуі, зерттеуді өз бетінше жалғастыруы, танымдық белсенділігінің жоғары деңгейге көтерілуі - Патриоттық, азаматтық және интернациональдық біліктілігінің толеранттық мәдени қарым-қатынасқа көтерілуі.

Оқу – тақырыптық жоспар.
2 оқу жылғы, II топ
Барлығы – 216 сағат, аптасына 6 сағаттан.

Барлығы – 216 сағат, аптасына 6 сағаттан.							
«Жас эколог» үйірмесі 216 сағат							
Рет №	Сабақ №	Тақырыптар аты	Бар- лық сағат саны	Соның ішінде		Уақыты	Ескерту
				Теория- лық	Тәжірбие- лік		
I-бөлім Жалпы экология (8 сағат)							
1	1-4	Кіріспе.Экология тарихы туралы түсінік	4	4		17.09 18.09	
2	5-8	Экологиялық зерттеу әдістері	4	4		20.09 24.09	
II-бөлім Іздестіру –зерттеу жұмыстары (24 сағат)							
3	9-18	Туған өлке табиғатын зерттеу.Ауа су, топырақ сынамаларын алу әдістері.	10	4	6	25.09 27.09 01.10 02.10 04.10	
4	19-26	Топографиялық зерттеу, жергілікті жерді бағдарлау. Кескін картамен жұмыс дағдысы.	8	4	4	08.10 09.10 11.10 15.10	
5	27-32	Табиғат аясында оқушылармен серуендеу.	6		6	16.10 18.10 22.10	
III-бөлім Ғылыми-техникалық прогресс және табиғат (66 сағат)							
6	33-42	Ғылыми-техникалық прогресс.	10	6	4	23.10 23.10 29.10 30.10 01.11	25.10
7	43-50	Жер шары тұрғындарының күрт көбеюі.	8	4	4	05.11 06.11 08.11 12.11	
8	51-60	Азық-түлік, шикізат, энергетика проблемалары.	10	6	4	13.11 15.11 19.11 20.11 22.11	
9	61-68	Табиғатқа және адамға тигізетін зардаптар.	8	4	4	26.11 27.11	

						29.11 03.12	
10	69-78	Атом қаруын сынау, табиғаттың бүлінуі	10	8	2	04.12 06.12 10.12 11.12 13.12	
11	79-88	Антропогендік факторлар, экологиялық апаттар.	10	6	4	17.12 18.12 20.12 24.12 25.12	
12	87-98	Адамдардағы ауру түрлері.	10	6	4	27.12 08.01.2025 10.01 14.01 15.01	
VI-бөлім Антропогендік іс-әрекеттер және табиғат (48 сағат)							
13	99-106	Табиғи экожүйелердің ластануы. Ауаның ластануы.	8	4	4	17.01 21.01 22.01 24.01	
14	107-114	Су ресурстарының ластануы, себептері, зардаптары	8	4	4	28.01 29.01 31.01 04.02	
15	115-122	Топырақтың ластануы, зардаптары.	8	4	4	05.02 07.02 11.02 12.02	
16	123-128	Қоршаған ортаның химиялық ластануы.	6	4	2	14.02 18.02 19.02	
17	129-134	Қоршаған ортаның физикалық ластануы.	6	4	2	21.02 25.02 26.02	
18	135-140	Қоршаған ортаның биологиялық ластануы.	6	4	2	28.02 04.03 05.03	
19	141-146	Қоршаған ортаның адам іс-әрекетінен ластануы	6	2	4	07.03 11.03 12.03	
V-бөлім Адам денсаулығы (24 сағат)							
20	147-156	Азық-түлік сапасы. Дәрумендер.	8	4	4	14.03 18.03 19.03 19.03	21.03

21	157-164	Экологиялық таза өнім. Көкөністер сапасы, құрамы.	8	2	6	25.03 26.03 28.03 01.04	
22	165-174	Ауыз су сапасы мен оның тапшылығы	8	4	4	02.04 04.04 08.04 09.04	
VI-бөлім Жыл маусымдарына байланысты табиғаттағы өзгерістер (22 сағат)							
23	175-178	Жыл маусымдары, табиғаттағы маусымдық өзгерістер.	4	2	2	11.04 15.04	
24	179-182	Жан-жануарлар дүниесіндегі маусымдық өзгерістер.	4	2	2	16.04 18.04	
25	183-186	Өсімдіктердегі маусымдық өзгерістер.	4	2	2	22.04 23.04	
26	187-190	Табиғатқа саяхат кезіндегі ережелер мен сақтық шаралары. Экологиялық бақылау әдістерімен таныстыру	4		4	25.04 29.04	
27	191-192	Жергілікті жердегі құстарды анықтау	2		2	30.04	
28	193-194	Ауыл ішіндегі және маңындағы ағаштарға құстардың ұясын ілу	2		2	02.05	
29	195-196	Ауылдың ластанған жерлерін карта схемаға белгілеу. Жорыққа шығу	2		2	06.05	
VII-бөлім Қоршаған ортаның сапасы және жеке адамның жауапкершілігі (14 сағат)							
30	197-198	Ауа, су, топырақ тазалығын сақтаудағы жеке адамның рөлі, қорғау ережелерін сақтау.	2	2		06.05	07.05
31	199-200	Өсімдіктер мен жануарларды қорғаудағы жауапкершілік.	2	2		13.05	09.05
32	201-202	Ауланы, көшені көгалдандыру жұмыстарын ұйымдастыру.	2		2	13.05	
33	203-204	Табиғатқа топсеруенге шығу.	2		2	14.05	
34	205-206	Мектеп ауласында сенбіліктер ұйымдастыру	2		2	16.05	
35	207-208	Ағаштар мен гүлді өсімдіктер егу жұмыстарын ұйымдастыру	2		2	20.05	
36	209-210	Жыл бойғы білімдерін саралау Сынақ алу	2		2	21.05	

37	211- 216	Жылдық тапсырмалардан қорытынды сынақ	4	2	2	23.05 23.05	
----	-------------	--	---	---	---	----------------	--